

BIJLAGE 2: TRANSLOCATIEFORMULIER

Dit is bijlage 2 van Mergeay & Verbist (2021): Leidraad Translocaties voor Biodiversiteit in Vlaanderen. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2021 (13). We verwijzen hier verder naar als “basisrapport”.

1 DOEL VAN HET TRANSLOCATIEFORMULIER

Het doel van dit formulier is om

- Na te gaan of een vergunning noodzakelijk is,
- De noodzaak van de voorgestelde translocatie in het kader van natuurdoelen te evalueren,
- De slaagkansen van de voorgestelde translocatie in te schatten,
- Een samenvatting te geven van de informatie die nodig is om andere mensen of organisaties te betrekken bij een translocatie.

Indien een afwijking op het translocatieverbod uit het Soortenbesluit, een voortoets of een passende beoordeling nodig is om over te gaan tot een translocatie, dient dit formulier deel uit te maken van het aanvraagdossier. Dit formulier vormt tevens de basis voor de documentatie van effectieve translocaties.

2 WANNEER TE GEBRUIKEN?

Elke translocatie die een ontheffing op het Soortenbesluit, een voortoets of een passende beoordeling vereist, moet via dit formulier aangevraagd en gedocumenteerd worden. Raadpleeg de ‘Leidraad Translocaties voor Biodiversiteit in Vlaanderen’ om na te gaan welke translocaties een ontheffing op het Soortenbesluit behoeven.

3 HOE INVULLEN?

Dit formulier volgt de structuur en inhoud van de ‘Leidraad Translocaties voor Biodiversiteit in Vlaanderen’. Raadpleeg dit document tijdens het invullen.

Via dit formulier moet de noodzaak van een translocatie blijken voor de populatie van de doelsoort of beoogde natuurdoelen, op lokaal dan wel regionaal vlak. Uit de argumentatie moet blijken dat

- 1) het doel van de translocatie compatibel is met bestaande natuurbeheerplannen en/of soortenbeschermingsprogramma’s (SBP), met de specifieke en gewestelijke instandhoudingsdoelen voor de soort (zo die er zijn), of – indien relevant – met de lokale en gewestelijke instandhoudingsdoelen voor het habitatype waarvoor deze soort kenmerkend is, en andere doelstellingen omtrent behoud of herstel van biodiversiteit;
- 2) de voorgestelde translocatie niet in conflict is met andere doelstellingen binnen het voorziene uitzettingsgebied;
- 3) de voorgestelde translocatie noodzakelijk is om dit doel op een bevredigende manier te behalen;
- 4) er voldaan is aan de ecologische randvoorwaarden voor een succesvolle translocatie.

Als er ecologische of maatschappelijke risico’s worden gedetecteerd motiveer je hoe deze risico’s worden ingeschat en op welke wijze er bij de translocatie rekening mee zal worden gehouden teneinde ze te minimaliseren en ze aanvaardbaar te houden. Indien er wettelijke beperkingen zijn op het bezit en transport van organismen, identificeer deze dan duidelijk en geef aan hoe je ermee omgaat.

Waar extra informatie gevraagd wordt dient deze proportioneel te zijn aan de complexiteit van de translocatie. Aan de hand van een eerste reeks vragen in drie categorieën identificeren we of de translocatie een korte procedure kan volgen, dan wel dat een uitgebreide procedure gevolgd moet worden.

4 TRANSLOCATIE-AANVRAAG INVULLEN

Alvorens naar de gedetailleerde vragenlijst te gaan, is het van belang om te bepalen of je aanvraag als een translocatie wordt beschouwd. Indien dat niet het geval is, hoef je dit formulier niet te gebruiken. Let op ! Als het om een beschermde soort gaat (Bijlage 1 Soortenbesluit) kan het nog steeds nodig zijn om een gewone afwijking op de verboden van het Soortenbesluit aan te vragen. Dit doe je via het standaardformulier op www.natuurenbos.be of op het e-loket.

De vragenlijst peilt naar de identiteit van de aanvrager, de redenen voor een eventuele translocatie, gegevens over de bronpopulaties, brongebieden en doelgebieden, de methodiek die gevolgd zal worden, ... Vul de velden waar nodig aan met informatie. Gebruik de richtlijnen in 'Leidraad Translocaties voor Biodiversiteit in Vlaanderen' om je hierin te begeleiden.

5 EERSTE SCREENING

5.1 VALT DE SOORT ONDER HET SOORTENBESLUIT?

Het Soortenbesluit verbiedt strikt genomen elke introductie in het wild. Ecologisch kan echter een onderscheid gemaakt worden tussen risico-arme gewone verplaatsingen en effectieve introducties. Voor risico-arme verplaatsingen is geen translocatie-afwijking nodig. Wel dient voor beschermde soorten nog steeds een gewone afwijking voor vangen/onder zich houden/vervoer te worden aangevraagd. Introducties van bejaagbaar jachtwild worden geregeld in het Jachtdecreet en zijn strikt genomen verboden. Afwijkingen zijn onder vergelijkbare voorwaarden als voor het Soortenbesluit mogelijk. Om deze te bekomen kan dan ook gebruik gemaakt worden van dit formulier.

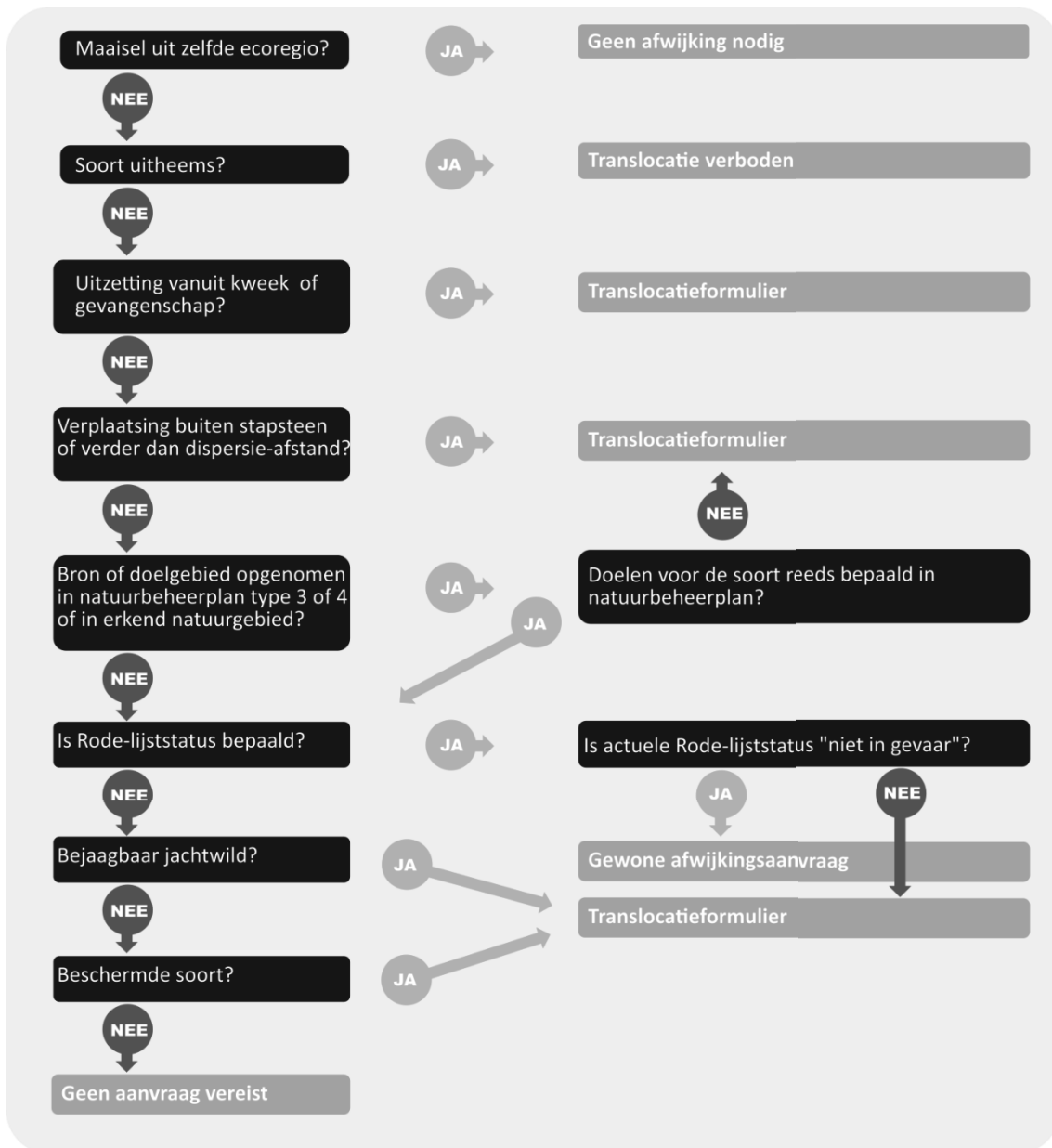
5.2 BESLISBOOM RISICO-ARME VERPLAATSING OF TRANSLOCATIE

Doorloop onderstaande vragenlijst om te weten of je een translocatie-aanvraag moet indienen. Een overzetactie van amfibieën wordt bijvoorbeeld niet als een translocatie beschouwd. Dit wordt ook schematisch weergegeven in Figuur 1.

1. Gaat de aanvraag om het opbrengen van maaisel uit een vergelijkbaar graslandtype binnen dezelfde ecoregio (zie www.geopunt.be) ?
  - a. JA: geen afwijking nodig
  - b. NEE: zie volgende (criteria gelden voor alle soorten in het maaisel)
2. Is de soort uitheems? (Alle soorten niet in categorie 1 van <http://www.species.be/nl/presense.php>.)
  - a. JA: translocatie is verboden tenzij deze valt onder de uitzonderingsbepalingen (zie Leidraad §3, figuur 1).
  - b. NEE: zie volgende
3. Betreft het dieren die vanuit kweek in gevangenschap worden uitgezet?
  - a. JA: Translocatie-aanvraag vereist
  - b. NEE: zie volgende
4. Liggen het brongebied en het doelgebied binnen dezelfde stapsteen (natuurgebied) of binnen het foerageerbereik van de soort (zie Bijlage 5 van het basisrapport voor afstanden)?

- a. JA: zie volgende
  - b. NEE: Translocatie-aanvraag vereist
5. De bronpopulatie, het brongebied of het doelgebied vallen onder een goedgekeurd natuurbeheerplan type 3 of 4 of zijn gelegen in een erkend natuureservaat
- a. zonder doelen voor de soort: Translocatie-aanvraag vereist
  - b. met doelen voor de soort of geen beheerplan: zie volgende
6. Is er een Rode-lijststatus bepaald voor de soort?
- a. NEE: Ga naar 8.
  - b. JA: zie volgende
7. Is de meest recente Rode-lijststatus van de soort 'momenteel niet in gevaar'?
- a. NEE: translocatie-aanvraag vereist
  - b. JA: gewone afwijkingsaanvraag.
8. Betreft het bejaagbaar jachtwild?
- a. JA: Translocatie-aanvraag vereist
  - b. NEE: zie volgende
9. Betreft het een soort beschermd via de Habitatrichtlijn (bijlage II, IV en V), Vogelrichtlijn (bijlage 1) of Soortenbesluit (bijlage 1)?
- a. JA: Translocatie-aanvraag vereist.
  - b. NEE: geen aanvraag vereist.

Belangrijk! Dient er een afwijking te worden aangevraagd via gewone of translocatieprocedure en zijn de bronpopulatie, het brongebied of het doelgebied gelegen in een Speciale Beschermingszone (SBZ): Voeg dan een voortoets toe bij uw aanvraag.

Figuur 1. Beslisboom voor risico-arme translocaties schematisch weergegeven.

6 AANVRAAG AFWIJKING TRANSLOCATIE¹

6.1 IDENTITEIT VAN DE AANVRAGER

Naam
Adres
Telefoonnummer
Email
Organisatie
Rol in de translocatie

6.2 PARTNER(S) OF PARTNERORGANISATIES (VOEG TOE WAAR NODIG)

Naam
Organisatie
Email
Rol in de translocatie

Naam
Organisatie
Email
Rol in de translocatie

Naam
Organisatie
Email
Rol in de translocatie

---

¹ Voor gewone afwijkingsaanvraag, zie standaardformulier op www.natuurenbos.be/formulieren

6.3 PROJECTGEBONDEN INFORMATIE

Projecttitel
Doelsoort(en) of doelgemeenschap
Type translocatie   KEUZELIJST TOEVOEGEN
Situeer de aanleiding voor de voorgestelde translocatie, en beargumenteer waarom een translocatie de beste oplossing lijkt voor het geschetste probleem. Schets zo nodig een ruimere regionale en historische context.
Op welke wijze draagt de translocatie bij tot bredere natuurdoelstellingen?
Welke andere maatregelen werden reeds genomen om de toestand te verbeteren?
Wat zijn de ecologische vereisten van de doelsoort(en)?
In geval van een herintroductie of metapopulatieherstel, welke waren de oorzaken van het verdwijnen, en zijn deze intussen opgelost? Is het bedoelde leefgebied actueel voldoende groot en kwaliteitsvol om een populatie duurzaam te handhaven?
Verwachte timing van translocatie/uitzetting en eventuele herhalingen

6.4 INFORMATIE OVER DE POPULATIES OF GEMEENSCHAPPEN

6.4.1 Details over de bronlocatie(s) (kopieer deze pagina voor elke bronlocatie indien er meerdere zijn). Voeg een kaart toe met aanduiding van de bronlocatie(s).

<i>Te verzamelen in het wild</i>
Bronlocatie 1
Naam van de locatie / toponiem
Ligging (straat, gemeente)
Datum/data van inzamelen
Contactgegevens van de eigenaar van het perceel. Voeg in bijlages schriftelijke toelatingen toe van de eigenaars van de bronlocaties en doellocaties, indien verschillend van de aanvrager.
Gebruiker/beheerder van het perceel (indien verschillend van de eigenaar)
Contactgegevens van de gebruiker/beheerder (indien verschillend van de eigenaar)
Geschatte omvang van de bronpopulatie
Hoe werd de grootte van de bronpopulatie geschat en wanneer?

<i>Afkomstig van een ex-situ collectie of kweek</i>
In beheer bij (naam en contactgegevens collectiebeheerder)
Oorsprong van de originele bronlocatie(s) (voeg toe op kaart)
Populatiegrootte van de originele bronpopulatie
Grootte van de populatie in de collectie
Bestaat de populatie in de collectie uit individuen die zelf in het wild werden ingezameld dan wel uit het resultaat van kweek?
Aantal te gebruiken individuen/specimen voor translocatie
Aard van de specimen en levensstadium
Beschrijf de ecologische kenmerken van de bronlocatie
Behoort de bronpopulatie tot een bepaalde ondersoort, variëteit of ecotype? Zo ja, dewelke
Welke maatregelen zullen worden genomen om eventuele verspreiding van ziektekiemen te voorkomen?
Overige relevante informatie met betrekking tot de bronpopulatie die relevant is voor de translocatie (en het type translocatie). Geef aan welke maatregelen genomen worden om ecologische en socio-economische risico's (ZIE LEIDRAAD §6, 6.2.2) te vermijden, beperken en compensaties te voorzien, en duid in geval van hoge risico's, welke mitigerende maatregelen genomen worden, of waarom deze risico's aanvaardbaar worden geacht. Geef waar mogelijk wetenschappelijke argumenten mee die relevant zijn voor de translocatie.

Details over de doellocatie(s) voor de translocatie (kopieer deze pagina voor elke doellocatie indien er meerdere zijn). Voeg een kaart toe met aanduiding van de bronlocatie(s).

Doellocatie 1
Naam van de locatie / toponiem
Indien het een erkend natuureservaat betreft, vermeld de naam van het gebied en het erkenningsnummer.
Ligging (straat, gemeente)
Contactgegevens van de eigenaar van het perceel
Contactgegevens van de gebruiker/beheerder (indien verschillend van de eigenaar)
Geplande periode van translocatie(s)
Is de translocatie éénmalig of herhaald, en eindig of voor onbepaalde duur herhaald?
Is er een natuurbeheerplan, soortenbeschermingsprogramma of ander beheerplan voor de betrokken soort(en), en zo ja, zijn er doelen gesteld voor deze soort(en) of het bijpassende natuurstreefbeeld in het beheerplan? Beschrijf.
Welke oppervlakte geschikt leefgebied is er beschikbaar binnen en buiten het doelgebied (weliswaar op verbreidingsafstand)? Geef het % optimaal en suboptimaal leefgebied en beschrijf.
Gewenste grootte van de geïntroduceerde populatie in het eindbeeld van het doelgebied?
Hoe is het beheer (huidig en toekomstig) in het doelgebied afgestemd op deze soort?
Aantal specimens dat wordt uitgezet?
Aard van de specimens (eieren, zaden, larven, juvenielen, volwassenen, verhouding tussen geslachten...)
Beargumenteer keuze aard van de specimens

<i>In geval van een bijplaatsing</i>
Geschatte grootte van de aanwezige populatie
Aandeel van bij te plaatsen individuen aan lokale populatie
Redenen voor translocatie? Geef aan of er indicaties zijn voor inteeltdepressie, of geef argumenten voor preventieve bijplaatsing.
Bepaal het risico op uitkruisingsdepressie met de residente (meta)populatie.

In geval van een geassisteerde herkolonisatie

Beschrijf de metapopulatie waarin de translocatie plaatsvindt: hoeveel deelpopulaties, ruimtelijke situatieschets, historisch kader van de metapopulatie toen ze nog wel functioneel verbonden was, hoeveel geschikte leefgebieden in de metapopulatie niet bezet zijn, ...

Beschrijf het lange-termijnperspectief van de metapopulatie. In welke mate moet geassisteerde herkolonisatie herhaald worden om de metapopulatie gunstig te doen evolueren?

Indien er uitgezet wordt met individuen van buiten de metapopulatie, beargumenteer.

Bepaal het risico op uitkruisingsdepressie met de residente (meta)populatie.

6.5 PLAN VAN AANPAK

Schets de methodologische aanpak van de translocatie en formuleer concrete mijlpalen. Beantwoord daartoe onderstaande vragen en verschaft eventuele extra informatie over de concrete uitvoering.

- (i) In welke mate en waarom is het doelgebied geschikt voor de doelsoort?
  - (ii) Wanneer en hoe worden de organismen ingezameld, vervoerd, zo nodig in gevangenschap gehouden en gekweekt, en uitgezet?
  - (iii) Welke flankerende maatregelen zijn reeds genomen of worden tegelijk genomen?
- Deze informatie moet de haalbaarheid van de translocatie onderbouwen.

6.6 MONITORING – EVALUATIE – EXITSTRATEGIE

Hoe en door wie zal de uitvoering van het plan van aanpak opgevolgd worden?

Geef weer hoe je de resultaten van de translocatie zal monitoren, met welke frequentie en duur, wie daarvoor zal instaan, en hoe je het succes ervan zal evalueren.

Geef aan hoe de translocatie kan bijgestuurd worden indien nodig, en hoe de exit-strategie eruit ziet in het geval dat de translocatie ongewenste neveneffecten heeft.

Zal de monitoring gepaard gaan met genetische monitoring? Zo ja, duid bondig het voorwerp van deze monitoring en leg uit hoe dit bijdraagt aan de evaluatie van de translocatie.

6.7 COMMUNICATIEPLAN

Identificeer de belanghebbenden, en geef weer hoe je deze zal betrekken in de translocatie.

Beschrijf hoe je de resultaten van de translocatie zult communiceren naar de belanghebbenden, geïnteresseerden en het wetenschappelijk publiek.

7 VERKLARING

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier naar waarheid zijn ingevuld.
Datum
Handtekening
Naam en Voornaam